

A digitális televíziózás Bevezetési modellek, külföldi tapasztalatok

SZERKESZTETTE: HAZAY ISTVÁN

Tartalmát tekintve különösen aktuális szakkönyvet jelentetett meg az ORTT Alkalmazott Kommunikációtudományi Intézete a Typotex kiadó közreműködésével 2005 novemberében. A digitális televíziózásról szóló átfogó kötet éppen abban az időszakban jelent meg, amikor az IHM vitára bocsátotta a digitális műsorterjesztésre és a digitális átállásra vonatkozó törvény tervezetét. Bár az időzítés valószínűleg csak a véletlenek összjátéka, mégis jó időpontban kerül a Hazay István szerkesztésében megjelent könyv az olvasók kezébe, mert széles háttérrel ad a téma áttekintéséhez és a nemzetközi helyzet megismeréséhez. Ezt a hat szerző – Ágoston György, dr. Eiselt Béla, Hazay István, Kissné Akli Mária, dr. Kovács Imre és Stefler Sándor – szakmai elismertsége is garantálja.

A tíz részre osztott, huszonnyolc fejezetes könyv első három része a televíziózás történetével és a technológia bemutatásával foglalkozik. A televíziózás történetével foglalkozó rész 1875-től egészen napjainkig vázolja fel a képátvitel történetét a Nipkow-tárcsától a HDTV-ig, s azon kevés szakkönyvünk közé sorolható, mely már méltó helyére teszi a magyar Tihanyi Kálmán szerepét a töltéstárolás elvének felismerésében és az ikonoszóóp szabadalmaztatásában.

A második rész a televíziószolgáltatás megvalósítására szolgáló technológiákat mutatja be. Az analóg televíziózás rövid összefoglalása után elsősorban a digitális technológiákkal, a digitális jeltömörítés alapjaival és a DVB projekttel ismerkedhetünk meg. Ezen belül külön pont foglalkozik a digitális földfelszíni műsorszórással, a vezetékes és vezeték nélküli TV-elosztó rendszerekkel és a műholdas direct-to-home (DTH) és műholdas műsorszóró rendszerekkel. Külön fejezet mutatja be a távközlő és a műsorszóró platformok konvergenciáját.

A harmadik rész végül a megvalósítható szolgáltatásokat ismerteti a normál- és a nagyfelbontású digitális televízió esetében.

A következő blokkot a negyedik rész alkotja, mely igen nagy terjedelemben foglalkozik a digitális televíziózás helyzetével a világban, ezen belül kiemelten Európában. A könyv átfutási ideje miatt itt egy körülbelül 2004 nyarán lezárt helyzetképpel találkozhatunk, a világ tehát már kissé továbbhaladt, mégis az egyik legteljesebb összefoglalást olvashatjuk a szerzők tollából. Abban a helyzetben pedig, amiben a digitális televíziózás ma Magyarországon toporog, a 2004-es tapasztalatok is sok támpontot nyújthatnak a közeljövő tekintetében.

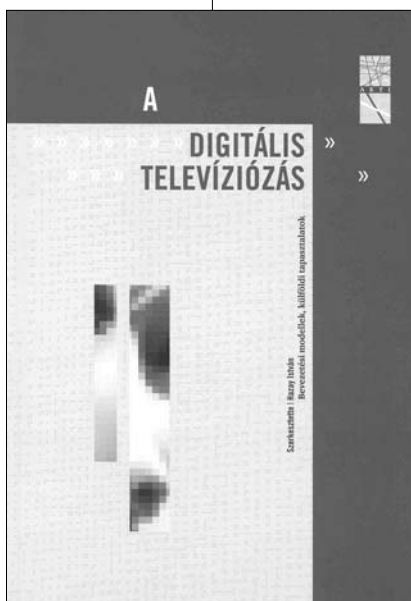
A könyv harmadik blokkja a hazai bevezetés előkészületeivel, az új szolgáltatások bevezetésének feltételeivel és várható hatásaival valamint a kormányzati szerepvállalás alternatíváival foglalkozik. Ebben a blokkban kapunk áttekintést azokról az előkészületekről és szabályozási feladatokról, melyeket a bevezetőben említett törvénytervezetnek a lehető legjobban kell segítenie, szabályoznia.

A hazai előkészítő tevékenységgel foglalkozó fejezet mutatja be azt a szakmai összefogást, mely 1996-tól a Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület keretein belül a Magyar Televízió Rt., az Antenna Hungária Rt. és az NHH jogelődje, a Hírközlési Főfelügyelet leglelkesebb szakembereinek a kezdeményezésére indult DVB-kör néven.

Ez a kör hamarosan további szereplőkkel – többek között az ORTT, a KHVM és a Matáv Rt. képviselőivel – kiegészülve eljutott addig a gondolatig, hogy a földfelszíni digitális televíziózás bevezetéséhez nem csak a technikai, hanem a koordinációs munkát is részleteiben ki kell dolgozni és már 1999 végén két tanulmányt is elkészített ebben a tárgyban a HTE a DVB-kör szakemberei

re támaszkodva. Ezzel párhuzamosan a HIF szakemberei megkezdték a nemzetközi frekvenciaegyeztetéseket, mint a bevezetés egyik kritikus és a nemzetközi egyezmények által időben is behatárolt kulcstevékenységét. A fejezetben erről az izgalmas időszakról és hosszú távra kiható eredményeiről is hiteles képet kapunk.

Az új technológiák és szolgáltatások bevezetésének a feltételeivel és várható hatásaival foglalkozik a következő rész, mely kitér a tartalomszolgáltatási kérdésekre, a hazai médiapiaci helyzetére, a technikai fel-

tételekre és azok költségeire. Külön fejezet részletezi a szabályozási feltételeket és a spektrumszükségletet, bemutatva a multiplex szolgáltató helyét és szerepét a digitális televíziózásban. Végezetül átfogóan foglalkozik a finanszírozási kérdésekkel, beleértve a tartalom-szolgáltatás finanszírozását is.

Az analóg-digitális váltás stúdióra illetve szolgáltatókra vonatkozó hatásait összefoglaló rész után az utolsó rész a kormányzati szerepvállalás alternatíváit, az ezzel kapcsolatos hazai helyzetet foglalja össze, majd az utolsó fejezetben rendszerezi azokat az eldöntendő műszaki, médiapolitikai és gazdasági kérdéseket, melyekre választ kell adni a bevezetés során. Mivel ezeket a kérdéseket az érintetteknek nagyobb részben éppen 2006-ban kell megválaszolniuk, ezért ez a fejezet annak ellenére az egyik legfontosabb kérdéseket feszegeti, hogy a könyv átfutási ideje miatt az alternatívák már kissé másképpen hangzanak. A digitális televíziózás bevezetésének hosszú – és hazánkban igencsak elhúzódott – folyamata miatt ezek a kéziratos lezárásakor megfogalmazott kérdések döntő mértékben aktuálisak maradtak.

Ha mégis keresni akarunk olyan fejezetet, amelynek a kéziratos lezárása és a megjelenés közötti időben bekövetkezett fejlődés tükrében az állítása már nem tűnik olyan egyértelműnek, akkor ezt egy mindössze tíz soros fejezet képében találhatjuk meg. A fejezet a szélessávú hozzáférési rendszerek televíziós alkalmazásairól szól és arra a sommás eredményre jut, hogy nem való-

színű, hogy középtávon a televíziózás területén hazánkban ezek az eljárások a földfelszíni sugárzáséhoz, a műholdas televíziózáséhoz vagy a kábeltelvízióéhoz hasonlítható szerepet harcolhatnak ki maguknak. Bár ez az állítás még néhány évig valóban igaz maradhat, de ha az IPTV szolgáltatók hasonló karriert futnak be, mint néhány más Internetre alapozott szolgáltatás, akkor elkerülhetetlen lesz, hogy a digitális televíziózás fogalmkörében a szélessávú hozzáférési rendszerek televíziós alkalmazásai is helyet kapjanak.

Összefoglalva nagyon ajánljuk a szakkönyvet minden olyan szakembernek, akinek a digitális televíziózásához bármilyen aspektusban köze van vagy köze lesz, valamint mindazoknak az érdeklődő olvasóknak, akik szívesen megismerkednek a digitális televíziózás technológiájával, helyzetével és a hazai bevezetés helyzetével, problémáival.

Bartolits István

A digitális televíziózás

Bevezetési modellek, külföldi tapasztalatok

Szerkesztette: Hazay István

Szerzők: Ágoston György, dr. Eiselt Béla, Hazay István,

Kissné Akli Mária, dr. Kovács Imre, Stefler Sándor

Kiadta az ORTT Alkalmazott Kommunikációtudományi

Intézet a Typotex kiadó közreműködésével,

Budapest 2005.

468 oldal, Ára: 3800 Ft

